

HRVATSKI

Godina XVI, broj 27

6. srpnja 2006.

cijena 80 Ft

Petroviska svadba putuje u Karlovac

Foto: Mikloš Kohut

Komentar

Balunski cirkus pri kraju

Još ov vikend, pak ćemo se moći mi žene uzdahnuti, na kraju ovoga nogometnoga ludila. Misedan dugo je još i iz čepa curio futbol, svit se je kupao u navijačkoj temperaturi. Sada kad je jur potekao debeli dio nimškoga prvenstva, sad nek komentiraju domaćini kako su ločesto hodili, neki restorani, skoro i gradi moru bankrotirati jer da su računali na već gostov, hrpu pinez i na potrošačku volju. Mi, ki pak nismo mogli izravno uživati u nogometnoj borbi, iz doma smo pratili, silom prilik, zgoditke. I sama sam se posadila nekoliko put pred televiziju, jer za ku drugu ekipu bi nam kucalo srce ovde u Petrovom Selu, nego za našu črljeno-bijelu kockastu. No, na prvoj utakmici (iako sam skoro zaspala) suprot brazilske pobjede su naše dičake dičili komentatori, da opa Brazilci, kako su velika imena i jaka momčad i huha, pak kako je vruće bilo na terenu, a da je i to rezultat da su naši utakmicu zgubili samo na 1 : 0. Još će se oni popraviti u sljedeći pokušaji, ali za kojega navijača je senzacija ter slava gubitak? No, protiv Japancev zopet nismo to vidili što bi bili htali, a neriješena utakmica, što se tiče rezultata, kako ću reći nekako je šaputalo, nij ovde već bogzna kakovoga velikoga zaufanja. Protiv Australije je bilo potrebno igrati na sve ili ništa. No, kako smo vidili, i to nije previše nutradošlo. To mi je, kako znamda i mnogim Hrvatom na ovom globosu, doneslo prvorazredni šok. Tišili smo se s tim da je ovo sve samo igra, probuvati ćemo drugi put, kot će to morati učiniti i naši idoli. Pokidob su se Hrvati ganuli domom, ostali su mi još drugi favoriti Argentinci, no i oni su zašli na hrvatsku sudbinu. Iako s nasljednici Maradone nimški igrači nisu mogli čuda česa napraviti u pravom vrimenu igre, nesrićom iz jedinajstercov još su najpr koraknuli. Ako smo mogli viditi pravu bol i tugu prik ekrana, onda to je bilo ogorčenost i suza Argentinev. Da su Portugalci takaj s jedinajstercu mogli ostati u daljnjoj borbi uz Engleze, nij mi promijenilo ono mišljenje da nekako nij korektno na ov način riješiti, hoće li ostati jedna momčad ili ne za finalu. No, o tom neka stručnjaki diskutiraju. Medjutim, činjenica je, po nekom smišnom zaokretu u (pred)zadnjem kolu ostali su samo Europejci: Nimci, Portugalci, Francuzi ter Talijani.

Ja navijam za Talijane i Portugalce, pak da bude konačno kraj jednomisečnomu jadanju, Bože ne daj psovanju, živciranju, nogometnomu otrovu, jer priznali ili ne, balunski cirkus mogao je, hoteć ili nehotjeć, zaraziti i uloviti i lipši spol, u neki slučaj morebit i fanatičnije nego „korune stvaranja“.

– Tiho –

„Glasnikov tjedan“

Još nekoliko dana i bližimo se kraju jednomjesečne nogometne histerije, koja je probudila mnoge zatumljene strasti, izazvala razočarenja i puno radosti. Nakon što je reprezentacija Brazila, po mnogima sasvim zasluženo, poražena od Francuske, i nama je malo lakše podnijeti hrvatsko ispadanje. Argentinci i Nijemci umalo su se potukli nakon što je njemačka reprezentacija odnijela pobjedu. Izgleda kako se ipak najbolji nogomet na svijetu igra u njegovoj kolijevci, u Europi, doduše ne na otoku, već na kontinentu.

Naša su se djeca vratila iz jezičnoga, plesnoga i tamburaškoga tabora u Vlačićima. Poslužilo ih je dobro vrijeme, mnogo su toga naučili, a i upoznali su ljepote otoka Paga, šire okolice, dio matične domovine. U Kulturno-prosvjetni centar i odmaralište Hrvata u Mađarskoj pristižu „redoviti“ gosti. Dugo ljeto vrijeme je da pravimo i školske inventare ako to nismo do sada učinili. Maturanti su već davno zaboravili maturu, i spremaju se ili su već bili na prijamnim ispitima, biraju se učilišta u zemlji i inozemstvu na kojima se planira nastaviti školovanje. Najviše prijavljenih je na

strukama ekonomije, gospodarstva i turizma, mnogo je prijavljenih na studij komunikacije, a postoji velika želja za studiranjem medijskih znanosti.

Manjinski birački popisi se pune, ali je po ocjeni politike zastrašujuće malo prijavljenih birača na njima, što ukazuje na nedostatke i Manjinskog i Izbornog zakona. Stidljivo se danas počinje govoriti o tome, jer još je prerano donositi sudove, a i ne nadziru se prava i „pravedna“ rješenja. Polako se smiruje i kalendar aktivnosti unutar hrvatske zajednice. Vrijeme je za zaslužene odmore. Srpanj je ipak najtopliji mjesec u godini. Mi našim čitateljima dugujemo još mnoga izvješća s događanja na kojima smo bili i koja do sada nisu objavljena na stranicama našega tjednika.

Svakoga jutra se probudimo s novom cijenom benzina i novim mjerama štednje, a forinta je iz dana u dan sve slabija. I to je žrtva koju moramo podnijeti ako želimo plaćati eurom. Zabrinutost je postala noćna mora, a popularnost vladajuće koalicije, premijera i Vlade sve upitnija jer se sve češće pitamo: što je s predizbornim obećanjima.

Branka Pavić Blažetin

Sve se ovih dana vrti oko nogometa

BUDIMPEŠTA – Manjinski ombudsman Jenő Kaltenbach, kako ovih dana donosi mađarski tisak, izjavio je da broj manjinskih birača koji su se do sada prijavili u manjinske biračke popise, a što je preduvjet sudjelovanja jesenskim manjinskim izborima, ukazuje i daje oštru kritiku postojećem sustavu biranja manjinskih zastupnika i utemeljenja manjinskih samouprava. Naime, do 30. lipnja u cijeloj Mađarskoj u manjinske biračke popise upisalo se svega 77 tisuća birača.

Aktualno

Skupštinske odluke

Nakon Skupštine HDS-a, održane 24. lipnja zamjenik predsjednika HDS-a Stipan Karagić izjavio je za tisak:

Imamo odluke koje se uglavnom odnose na naše ustanove. Jedna od najvažnijih odluka današnje Skupštine jest odluka o kupoprodaji nekretnine za dogradnju santovačke škole i za izgradnju novog učeničkog doma u Santovu. Mi u skladu s danas donesenom odlukom moramo potpisati ugovor s mjesnom santovačkom samoupravom o preuzimanju svih nekretnina koje služe za tu našu ustanovu, od vrtića do osnovne škole i učeničkog doma. I danas je prva točka dnevnoga reda bila posvećena manjinskim izborima koji će odrediti naš manjinski politički život za iduće četiri godine.

Nije nam svejedno s kojim će uspjesima sudjelovati Hrvati na nastupajućim izborima. Radi što uspješnijih izbora Savez Hrvata utemeljio je svoj izborni odbor, a to je učinio i HDS. Danas su na skupštini prikazani prvi internetski podaci o broju danih izjava po hrvatskim naseljima u Republici Mađarskoj. Istaknuto je da ima takvih naselja u kojima ima dosta prijavljenih, ali je njihov broj manji, a mnogo više je takvih naselja za koja smo pretpostavili da će se prijaviti znatno više hrvatskih birača. Međutim, još je prerano donositi bilo kakve ocjene. Prijaviti se može do 15. srpnja. Skrenuli smo pozornost našim zastupnicima da se u onim naseljima gdje žive i koja su im u susjedstvu pokušaju aktivizirati i poticati naše ljude da to učine do 15. srpnja. U okviru rasprave o ostvarivanju projekta kulturne autonomije Hrvata u Mađarskoj došli smo do zaključka da smo nakon stanovitoga vremena stigli do trenutka kada bismo trebali napraviti malu inventuru naših nastojanja na različitim poljima ostvarivanja kulturne autonomije, od školstva, kulture, stanja medija, i što je ono što bismo trebali u sljedećemu kratkoročnom i dugoročnom razdoblju ostvariti. Odlukom Skupštine zadužili smo Znanst-

veni zavod Hrvata u Mađarskoj da napravi stručnu analizu i procjenu stanja na polju kulturne autonomije Hrvata u Mađarskoj.

Donesena je i odluka o raspisivanju natječaja za popunu radnoga mjesta ravnatelja Croatice Kht. Natječaj će biti raspisan po istim uvjetima kao prijašnji, u međuvremenu ako prestane mandat sadašnjeg ravnatelja, on će se imenovati vršiteljem dužnosti do okončanja natječajnog postupka. Lani u ožujku imenovan je ravnatelj poduzeća Zavičaj d.o.o. na jednu plus jednu godinu, i Skupština je danas potvrdila Ladislava Gujaša na tu plus jednu godinu, da bi se negdje na jesen raspisao novi natječaj kako bi u ožujku 2007. godine nakon provedenoga natječajnog postupka mogao birati ravnatelj.

Razgovarali smo i o financijskome stanju Hrvatskoga glasnika. Sve troškove izdavanja i distribucije našega tjednika ne možemo riješiti iz onog novca što se za tu namjenu dobije iz Zaklade za nacionalne i etničke manjine. Nakon mnogo rasprava i razgovora zadužili smo našeg izdavača i ravnatelja Croatice Kht da napravi realan proračun po kojem bi Hrvatski glasnik od ove godine poslovao s nulom. Međutim, i sredstva za ovu godinu šest milijuna su manja od potreba takvoga reduciranog proračuna. Taj problem morali smo bar privremeno riješiti. Trebamo težiti da se naš Glasnik iz središnjega proračuna Republike Mađarske financira u 100% iznosu. Skupština je donijela odluku da tih šest milijuna, koliko nedostaje u reduciranome proračunu Hrvatskoga glasnika za 2006. godinu, Croatia ne mora vratiti na ime posuđenog duga od sedam milijuna iz prošle godine, nego da se vraćanje duga odgodi za tri godine. Nadamo se kako će se promjenom zakonskih uvjeta poslovanja takvih poduzeća te mogućnošću vraćanja poreza rezultat biti pozitivno poslovanje Croatice, i nakon tri godine Croatia ne samo da će stabilno poslovati i izdavati naš tjednik nego će stvarati i dobit. (UR. – A. P.)

OSIJEK – PEČUH – Osječko ljeto multikulturalna je manifestacija koja je započela niz programa 29. lipnja, a završava je 21. srpnja. Gosti Osječkog ljeta su i mnogobrojni umjetnici iz Pečuha, a među njima i pečuško Hrvatsko kazalište koje ostvaruje nastup u okviru Osječkog ljeta, i to 17. srpnja. Pečuški kazalištarci gostovat će u Osijeku sa svojom najnovijom predstavom „Trenk iliti divji Baron“ u režiji Tahira Mujičića te uz glumačku ekipu koju čine: Vlasta Ramljak, Tanja Bertok Zupković, Beti Lučić, Slaven Vidaković, Robert Ugrina, Stipan Đurić, Kristijan Ugrina i Ivo Grišnik.

VAJSLOV – Kako donosi županijski list Dunántúli Napló, započeli su radovi na načelničkom uredu u Vajslovu. Planira se cjelokupna obnova zgrade u koju će biti uloženo 12 milijuna forinti i koja bi, po riječima vajslovske načelnice Valérije Denke, trebala biti završena do rujna. U tome selu djeluje i Hrvatska manjinska samouprava čiji predsjednik Mišo Matović član je Skupštine HDS-a.

KALAČA – U suorganizaciji Bačkog ogranka Saveza Hrvata u Mađarskoj i Hrvatske manjinske samouprave grada Baje, 27. kolovoza u Kalači se ponovno priređuje Hrvatski dan i Spomen-dan biskupa Ivana Antunovića. U okviru svečanosti u kalačkoj katedrali s početkom u 17 sati služit će se misno slavlje na hrvatskom jeziku, a već po običaju uz kratki prigodni kulturni program položit će se cvijeće kod spomen-ploče biskupa Antunovića, nakon čega slijedi tradicionalno druženje bačkih Hrvata. Kao i lani, u organizaciju je uključena i zajednica kalačkih Hrvata, koja će na mjesnim izborima u jesen ove godine prvi put utemeljiti hrvatsku manjinsku samoupravu.

ZAGREB – U organizaciji Hrvatske matice iseljenika i ove se godine na otoku Braču održava Škola hrvatskoga folkloru u kojoj se uči ples i rad na glazbalima: tambura i tradicijska glazbala. Škola je namijenjena mladeži ispod 18 godina. Voditelj je pouke na glazbalima Siniša Leopold uz pomoć Dražena Šoića i Stjepana Večkovića. Školi sudjeluje i četvero mladih Hrvata iz Pečuha: Mirela Kőszegi i Lila Trubić te Tomica Taradija i Arnold Barić.

ŠIBENIK – U tom je gradu 24. lipnja počeo (i traje do 8. srpnja) 46. Međunarodni dječji festival Šibenik na kojem se već pola stoljeća okupljaju djeca iz cijeloga svijeta. Festival stvaralaštva za djecu i dječjeg stvaralaštva sa svojim festivalskim programima odvija se na zatvorenim i otvorenim scenama Krešimirova grada, na trgovima i ulicama renesansnog Šibenika, a sudjeluju mu profesionalni i amaterski ansambli-lutkari, filmski stvaraoci, glumci, pjevači iz Hrvatske i svijeta.

LABIN – BAJA

Predstavljanje mađarske kuhinje u Labinu

Potraj travnja ove godine, kada je u Baji svečano potpisan ugovor o prijateljskoj suradnji s gradom Labinom, dogovorena je i konkretna suradnja dvaju gradova za iduće razdoblje – kazala je uz ostalo Angela Šokac Marković izvjestivši nas o nedavnom posjetu Labinu. Kako reče predsjednica Hrvatske manjinske samouprave grada Baje, prigodom otvorenja tradicionalne fešte Petrova, koju je organizirao grad Labin pod pokroviteljstvom Turističke zajednice, 29. i 30. lipnja, u Labinu se predstavila mađarska kuhinja. Labin je u petak, 30. lipnja, posjetio i Ivan Bandić, generalni konzul Republike Hrvatske u Pečuhu, koji je posredovao u povezivanju dvaju gradova. Kako saznajemo, mađarska kuhinja, koja se dva dana pripremala u hotelu „Kvarner“, a pripremali su je kuhari hotela Dunav iz Baje, imala je velik uspjeh, posebno je oduševio goveđi paprikaš. Tom prilikom dogovoren je i uzvratni posjet labinskih kuhara, te će se najvjerojatnije potkraj listopada ili početkom studenoga ove godine u Baji predstaviti istarska kuhinja. Međutim, još prije u Baju su pozvani ravnatelji labinskih škola, koji će 2. rujna pribivati svečanoj predaji obnovljenih, odnosno proširenih školskih zgrada i otvorenju nove školske godine u Općeprosvjetnome središtu na Dolnjaku, gdje se hrvatski predaje kao predmet. Kako dodaje ravnateljica škole Angela Šokac Marković, dogradnja i obnova školske zgrade treba biti dovršena i predana do 15. kolovoza.

S. B.

Sporazum o suradnji Kőbánye i Vinkovaca

U okviru Dana sv. Ladislava, koji je otvorio Sándor Andó, načelnik Majdana (Kőbánya), 16. lipnja potpisan je Sporazum o suradnji budimpeštanskog X. okruga i grada Vinkovaca.

Pozdravivši nazočne, gradonačelnik je ukratko informirao o okrugu, gdje se među sedam manjinskih samouprava svojom uzornom djelatnosti ističe Hrvatska manjinska samouprava, na čelu s predsjednikom Matom Filipovićem, koja je zapravo poticatelj ovoga zbratimljenja.

U svome prigodnom slovu, uime vinkovačkog izaslanstva, Senko Bošnjak osvrnuo se na početne korake suradnje započete 1999. g., koja je tekla na razini uzajamne razmjene kulturno-umjetnički društava. Izrazio je nadu i želju da će suradnja ubuduće biti obogaćena novim sadržajima, npr. s područja športa i gospodarstva. Istaknuo je činjenicu da su se tijekom Domovinskog rata za samostalnost Hrvatske rame uz rame s Hrvatima borili i Mađari, te svoje uvjerenje da će Mađarska i nadalje podupirati ulazak Hrvatske u Europsku uniju.

Svečani skup pozdravio je i veleposlanik Republike Hrvatske dr. Stanko Nick, koji je također istaknuo duboke i plemenite zajedničke povijesne odnose dvaju susjednih naroda. Naglasio je važnost međuvladinih susreta dviju država, te značenje susreta i veza između gradova i pograničnih regija koji upotpunjuju dobrosusjedne prijateljske odnose. Danas na mađarskim i hrvatskim prostorima u 68 mjesta postoje slične veze.

Potom su Sándor Andó i Senko Bošnjak potpisali narečeni Sporazum o suradnji koji sadržava: očuvanje tradicionalnih mađarsko-

hrvatskih veza; izmjene iskustava u svezi s gradskom upravom; razvoj urbanističke sredine; podupiranje gospodarskih i trgovinskih veza; podupiranje susreta civilnih organizacija gradova; izradu i zajedničko sudjelovanje na natječajima Europske unije; uzajamnu nazočnost predstavnika na kulturnim i športskim priredbama; razvoj turističkih veza; razmjenu dječjih skupina s posebnim osvrtom na promidžbu učenja jezika te produblјivanje obiteljskih veza radi jačanja nacionalne samobitnosti.

Radi ostvarivanja ciljeva utvrđenih Sporazumom o suradnji stranke će prihvatiti sudjelovanje Hrvatske manjinske samouprave X. okruga i vijeća Mađarske nacionalne manjine u Vinkovcima.

Vinkovčani su uz pratnju M. Filipovića upoznali sjedište i mogućnosti djelovanja tamošnje Hrvatske manjinske samouprave, a poslije u „Patakyju“ pogledali program Narodnosne kulturne večeri gdje se s iznimnim uspjehom predstavilo i Hrvatsko izvorno folklorno društvo.

M. Dekić

Intervju

„Trebalo napraviti reda“

Ladislav Penzeš je od proljeća 2006. g. preuzeo dužnost predsjednika regionalne organizacije Društva Horvata kre Mure. On je od samog osnutka te organizacije bio nazočan u njezinu djelovanju. U Koljnofu na Kongresu Saveza Hrvata u Mađarskoj on je bio jedini koji je govorio i o problemima civilnih organizacija. Mnogi su iz Pomurske regije bili nezadovoljni što je istaknuo samo negativnosti, jer je bilo i dostignuća. O položaju pomurske regionalne organizacije porazgovarala sam sa sadašnjim predsjednikom.

Razgovor vodila: Bernadeta Blažetin

Kako bi čitatelji imali jasniju sliku o pomurskoj regionalnoj organizaciji, treba krenuti od samih početaka osnivanja. Sjećaš li se toga?

– Što sam i na Kongresu spomenuo, velika je zbrka i oko toga. Prema dokumentima osnivanje je datirano 1994., ali ja znam da je organizacija i prije postojala, no možda je registrirana samo te godine. Inače, iniciranja je već bilo i prije devedesetih godina. Moj kolega Stipan Blažetin je više puta spomenuo da bi trebalo osnovati regionalnu organizaciju. On je često odlazio u druge škole pa je agitirao većinom pedagoge, ali uključili su se i drugi ljudi. Početnički elan je bio dobar, uvijek su se održavale skupštine, naizmjenično u hrvatskim naseljima, isto tako su bili organizirani hrvatski balovi i bile su i neke priredbe.

Zbog čega si se ti osobno učlanio?

– Pazi, pa to je za mene bilo potpuno normalno, prirodno. Ako sam Hrvat, onda mi je mjesto tamo kamo i pripadam. Smatrao sam dobrom idejom da se Hrvati u regiji okupljamo, surađujemo. Inače, ja sam se kretao u športskim klubovima, družio se, bio sam član kulturnoga društva, pa zašto

ne bih bio jedne regionalne organizacije koja zapravo sve to i ujedinjuje.

Kada je društvo gubilo svoj značaj, može li se to povezati s osnivanjem hrvatskih manjinskih samouprava?

– Možda i može, ali ne zbog osnivanja manjinskih samouprava, već zbog toga što su se mjesne samouprave pretvorile u mjesnu i manjinsku samoupravu. Time su manjinske samouprave dobile neko političko značenje i zaboravile što im je prava zadaća, tako se izgubila prava civilna sfera. Tamo gdje su ostale, posebno i dandanas je vidljivo, npr. Kerestur ili Sumarton. Na njih se moglo i više računati i Društvo je s njihovoj pomoći organiziralo i međunarodne priredbe. Samouprave su se počele samo za sebe organizirati, naša organizacija je neke priredbe i potpomagala, koje su imale regionalnu karakter.

Društvo je jedina hrvatska regionalna udruga u Pomurju i možda bi njegova zadaća bila da okuplja ljude, usklađuje postojeće hrvatske ustanove ili mjesna društva, a i da surađuje s manjinskim samoupravama. Uspijeva li u tome?

– Na žalost, moram reći da mi, pomurski Hrvati, uvijek smo bili podijeljeni. To je krivnja i države koja je odredila administracijske okruge, pa je podijelila hrvatska naselja, jer Kerestur, Fičehaz i Belezna su i danas odvojeni od Serdahela i drugih naselja po relaciji Letinja i Kaniža. Osnivanjem mjesnih samouprava došlo je i do suprotnosti između vodstva pojedinih naselja jer su osjećali konkurenciju. Možda bi u budućnosti baš zbog toga trebalo drugačije organizirati djelovanje Društva, obazirati se više na civilnu sferu, jer za razliku od vodstva sela, obični žitelji uvijek su bili u dobrim odnosima. Društvo bolje surađuje s onim naseljima koja imaju svoje delegate u predsjedništvu, ali po mome mišljenju ni to ne funkcionira tako kako bi trebalo. Najbolje bi bilo razmotriti kakva mjesna društva postoje u naseljima, povezati se s njima, nuditi im pomoć, jer možda u nekim stvarima mi imamo više iskustva. Npr. predsjednici športskih klubova se sastanu i isplaniramo športske programe unaprijed, isto tako i na kulturnom polju. Nekad je postojala folklorna grupa „Mura“, koja je okup-

ljala mladež iz više naselja, čak je bilo ple-sača i iz Kerestura i Bečehela, vodili su je Stipan Blažetin i njegova supruga, bilo je i kazališne djelatnosti.

Kritiku si dao i sam sebi jer si i ti bio član predsjedništva. Imaš li zamisao za rješavanje toga problema?

– Prvo treba napraviti reda. Najprije bi trebalo to članstvo riješiti, jer ne znam ni to tko su članovi našega društva. Na papiru postoji članstvo, trebala bi članarina i možda i neka registracijska kartica. Tražio sam popis članstva i od predsjednika SHM-a, jer tamo negdje mora postojati. Prema papiru imamo preko četiri stotine članova. Tko su oni? Onda znam kome se treba obratiti. To je važno zbog donošenja odluke. Ponovno sam pregledao statut i radi tih promjena moramo se sastati, ali sada preko ljeta mnogi putuju i ja, pa je teže sakupiti ljude. Nakon što smo točno izradili statut, trebamo se obratiti aktivnijim ljudima, pa i manje aktivnijima, tu mislim npr. na vinare, pčelare, na ljude koji se bave nekom aktivnošću i s njima zajedno sastaviti plan za našu regiju.

Društvo treba jako predsjedništvo. Naravno, ono o čemu govorim, nije tako jednostavno jer ovisi i o financijskim mogućnostima, ali zajedno bi se moglo i to prebroditi. Problem je i to da ljudi imaju malo vremena za dobrovoljni rad, a tu se radi o tome.

Ti si od proljeća predsjednik Društva. Tu dužnost preuzeo si kao dopredsjednik jer se Ladislav Gujaš odrekao zbog poslovnih razloga. Jesi li ti rado preuzeo to ili si samo prihvatio jer nije bilo drugog čovjeka?

– Ja sam i do sada rado radio u Društvu Horvata kre Mure i ubuduće ću raditi, bez obzira jesam li ja predsjednik, član predsjedništva ili samo običan član. Ako me za nešto zamole, pokušavam pomoći i nešto napraviti. Društvo treba zadržati i onda ako zasad ne radi kako bi trebalo, možda će ubuduće neki imati više volje, imati dobre zamisli, pa će tako i organizacija doživjeti bolja vremena.

U nadi bolje budućnosti zahvaljujem na razgovoru i nadam se da će Društvo Horvata kre Mure još dugo spominjati i u našem tjedniku.

VARAŽDIN – Posredstvom sumartonskoga kulturno-umjetničkog društva, 1. srpnja kaniški Big band gostovao je u Varaždinu gdje je zajedno s čakovečkim Big bandom održao koncert.

JEGERSEK – U göcsejskome Muzejskom selu 1. srpnja priređen je Festival pomorskih naroda. Na dvodnevnu priredbu stigle su kulturne skupine iz Slovenije i Hrvatske. Pomurske su Hrvate zastupali tamburaši iz Sumartona i Fičehaski pjevački zbor. Osim folklornog programa, na priredbi su postavljeni štandovi iza kojih se izrađuju predmeti starih obrta. Udruga Međimurske vješte ruke sa svojim zanatima također su nazočni na Festivalu, jednako kao i kulturne udruge iz Kotoribe i Žiškovca.

FICEHAZ – Dana 8. srpnja organizira se tradicionalni Dan naselja. Uz razne sportske programe mještanima će se ponuditi i bogat kulturni program. Nastupit će polaznici mjesnoga dječjeg vrtića s pomurskim dječjim plesovima, Fičehaski zbor, Sumartonski tamburaši, Martin Spak i Kazalište Šandora Hevešija. Dan će se okončati vatrometom.

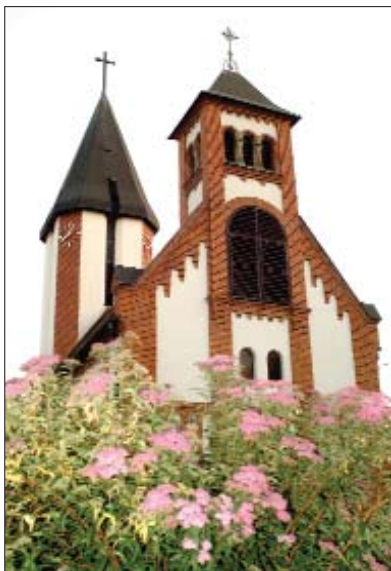
MLINARCI – U tom selu 8. i 9. srpnja se priređuju Dani mazanica 2006. Uz pečenje mazanica, tradicionalnoga pomorskog jela, nuđen je vrlo bogat program, u kojem ima i podosta hrvatskih izvodača: tamburaši iz Gare, školska djeca, KUD Kotoriba ... Na međunarodno ribičko natjecanje stižu i kolege iz Međimurja.

Hodočastili u Međugorje

U organizaciji mjesne Hrvatske manjinske samouprave skupina hrvatskih vjernika iz Baje od 19. do 23. lipnja hodočastila je u Međugorje. Kako nas je obavijestila predsjednica Angela Šokac Marković, na hodočasničkom putu posjetili su još hercegovački Široki Brijeg i Humac, te tamošnje franjevačke samostane. Zadivljeni bogatim arhivom iz turskoga doba i vremena seobe bunjevačkih Hrvata u Podunavlje, odlučili su da će se vratiti kako bi još više saznali o svojim precima. Boravili su i u Mostaru, a obišli su i rijeku Bunu, pradomovinu bunjevačkih Hrvata.

S. B.

Sto godina kapelice u Harkanju

Danas nam je teško zamisliti kako su vjernici Harkanja, poznatoga grada i lječilišta, prije sto godina, kada je Harkanj bio sasvim malo naselje, imali samo katoličku kapelicu u kojoj se služila sveta misa. Harkanjski župnik, Hrvat, podrijetlom iz Križevaca, dekan Ladislav Ronta, danas je svećenik u harkanjskoj katoličkoj župi, a u gradu živi velik broj doseljenih Hrvata, djeluje i hrvatska samouprava, u mjesnoj školi se odvija nastava hrvatskog jezika, a mjesečno se jedanput održavaju i svete mise na hrvatskom jeziku, djeluje hrvatski crkveni pjevački zbor i naši Hrvati, kao dobri vjernici, koriste se svim prilikama i slavljinama za službu Božju na hrvatskom jeziku.

Sto godina kapele

Harkanjska kapelica, na koju je sagrađena današnja rimokatolička crkva, sagrađena je i blagoslovljena prije 100 godina, 1906., a tjedan proslava njezina jubileja započeo je 19. lipnja i trajao do središnje proslave 25. lipnja i svete mise koju je služio pečuški biskup Mihály Mayer uz pratnju bivših harkanjskih župnika, dok je domaćin bio harkanjski dekan župnik Ladislav Ronta.

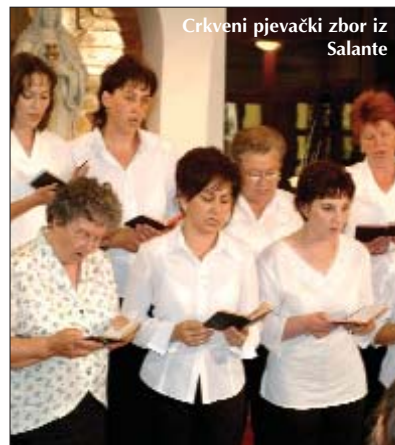
Pečuški biskup János Scitovszky 1846. godine pismom moli od grofa Kázméra Batthyányja da na harkanjskom vlastelinstvu osigura mjesto za gradnju kapelice. Vlastelin je zbog nedostatka prostora traženo mjesto za kapelicu odbio, ali je ponudio kao dar zemljište za gradnju kapelice. Godine 1877. počinju se skupljati novci za gradnju kapelice, i to na poticaj Odbora harkanjskoga kupališta.

Godine 1905. šikloški vlastelin grof Lajos Benyovszky poklanja 200 četvornih metara za gradnju kapelice, pa iste godine počinju i radovi na osnovi planova dvojice arhitekata Schlaucha i Károlya. Godine 1906. posvećena je novoizgrađena kapelica Srca Isusova te se u njoj drže i prigodne mise, da bi se od 1913. godine svakoga blagdana i nedjelje služile svete mise u kapelici. Duga su desetljeća vjernici sanjali o proširenju harkanjske kapelice i gradnji crkve koja se počinje nadograđivati 1986. godine kako bi nakon dvije godine pečuški biskup József Cserhádi blagoslovio novu crkvu i stavio je u rang župe 1989. godine.

Šusret i koncert hrvatskih crkvenih zborova i sveta misa na hrvatskom jeziku

U sklopu obilježavanja 100. obljetnice harkanjske kapelice, na kojoj je sagrađena današnja zgrada rimokatoličke crkve, u ponedjeljak, 19. lipnja, u crkvi je održana sveta misa na hrvatskom jeziku koju je služio župnik iz Hrvatske, prijatelj harkanjskih Hrvata Joso Kvesić uz koncelebraciju hrvatskih svećenika iz ovog dijela Baranje: Joze Egrija, vajslovskog župnika, Franje Pavlekovića, župnika pečuške kertvaroške župe, Stjepana Zagorca, župnika iz Nijemeta-Salante, i domaćina župnika Ladislava Ronte. Misu je pjevao Crkveni pjevački zbor harkanjskih Hrvata. Nakon nje slijedio je koncert crkvenih pjesama i nastup triju hrvatskih pjevačkih zborova: Ženskoga pjevačkog zbora Augusta Šenoe iz Pečuha, Mješovitoga pjevačkog zbora Ladislava Matuška iz Kujinja i Crkvenoga pjevačkog zbora iz Salante. Potom je slijedilo druženje vjernika Hrvata i njihovih prijatelja na domjenku u dvorištu harkanjske župe.

bpb

Potporna Ministarstva za narodni kulturni jerb Petroviski kulturni dom u obnovi

Dom ima jur nove obloke kot i vrata

U petrovskom kulturnom domu, u pravom smislu riči, teče život. Ovdje ima svoje sjedište Omladinski klub, Hrvatska manjinska samouprava, a ovdje se najdu u misecu jedanput i zainteresirani Kluba za očuvanje tradicij. Uza to u domu djeluju i različita kulturna društva, gradišćanski folklorasi, kungfu grupa, jačkari Ljubičice, igrokazačko društvo ter prostorije služu i za tjelovježbanje osnovnoškolarom, za kino, a knjižnica je spojena s TeleDomom. U lani poslanom naticanju Ministarstvu za narodni kulturni jerb, Seoska samouprava Petrovoga Sela uz ostalo je napisala i svoje plane ke će morati u bliskoj budućnosti ostvariti, a ke naravno neće ići prez pineznih potporov.

Samouprava održava ov dom za seoske prilike, osigurava različitim ansamblom mogućnosti za probe i vježbe, zato namjerava ljetos nabaviti nove namještaje, stolce, stole,

Najveć se najdu kotrigi kulturnih društav

ormare za obličenje, a predviđeno je oblikovanje i informatičnoga centra. Naravno, na zgradi vik je postepeno potrebna kakova obnova (vanjska ili nutarnja). Predlani je samouprava dala minjati vrata, obloke, modernizirano je i grijanje, a za njegovanje zgrade je Hrvatska manjinska samouprava ter Seoska samouprava skupa dobila financijsku potporu na naticanju GKM i CEDE. Sada bi najpotrebije bilo minjati fironge na pozornici ter u dvorani za tjelovježbu staviti umjesto plastičnoga tla nekakov manje hakljivi, ali jači materijal. U detaljnom spisu je još navedeno da bi samouprava htela obnoviti pozornicu, kuhnju, vodeni blok da ov dom i nadalje odgovara novim izazovom ter očekivanjem oduševljenih i jako aktivnih seoskih društav. Tako je Ministarstvo za narodni kulturni jerb odlučilo da će sa milijun forintov potpomo-gati petroviske projekte za očuvanje zgrade, u službi kulture i mjesne zajednice. Iz ove svote su jur nabavljeni novi stolci, namješčaji u TeleDom, pak stoli za kompjutore, ormari, police kot i medijski ormari, a podupirat će se i gostovanje jačkarnoga zbora Ljubičica u Hrvatskoj. Funkcioniranje ovoga doma svako ljeto stoji samoupravi kih 1,5 milijun forintov. Po riči notarušice Marije Dely, samouprava želji najti u bliskoj budućnosti i odgovarajuća naticanja ter financijskih izvorov za kupnju stare hiže u koj bi bio izgrađen Seoski stan s lokalnopovijesnom kolekcijom.

Tiho

Najizvođeniji hrvatski književnik Miro Gavran i afirmirana redateljica Nina Kleflin predavali su na Seminaru Stvaranje kazališta Hrvatske matice iseljenika

STVARANJE KAZALIŠTA

Seminar za voditelje kazališnih odnosno dramskih grupa koje djeluju izvan Hrvatske svake se godine u lipnju održava u organizaciji Hrvatske matice iseljenika. Ovogodišnji Matičin kazališni tečaj održan je od 22. – 29. lipnja 2006. u Pučišćima na otoku Braču.

Voditeljica seminaru bila je poznata redateljica iz Zagreba Nina Kleflin. Seminar je ostvaren kao radionica za poduku onih koji žele proširiti i obogatiti svoje znanje, kao i za one koji tek žele osnovati kazališnu grupu u školi ili kulturnim središtima u kojima žive.

Naime, tijekom sedmodnevnog učenja, stvaranja i druženja čulo se mnogo korisnih savjeta i mogla su se usvojiti praktična znanja koja se potom lako primijenjuju u radu školskih dramskih grupa ili pak u djelovanju samostalnih kazališnih grupa. Stvaranje kazališta od osobite je koristi voditeljima iseljeničkih kazališnih grupa, kao i onih koje djeluju među hrvatskim autohtonim manjinama u Europi – a koje rade u bilingvalnom jezičnom okružju i multikulturnim sredinama. Početnički seminar posebno je namijenjen ljubiteljima kazališne umjetnosti koji kazališnim izričajem žele upoznati elemente hrvatskog kulturnog identiteta i razvijati kulturu govora hrvatskoga standardnog jezika te jezika i govora kojima se služe naše autohtone manjinske zajednice u europskim zemljama poput gradišćansko hrvatskog jezika. Snaga tog Matičinog projekta je u kazalištu kao mediju, jer je taj medij sinteza mnogih umjetnosti i nudi različite oblike kulturnog djelovanja. Kao iskusan redateljica Nina Kleflin, vještini teorijskim i praktičnim metodama već godinama prenosi polaznicima izazove kazališnog stvaranja suvremenim audio vizualnim sredstvima. Redateljici Kleflin u realizaciji programa seminaru pomagao je u poučavanju kreativnog dramskog pisanja najizvođeniji suvremeni hrvatski književnik i dramaturg Miro Gavran.

Vesna Kukavica

Praizvedba novih koreografija

Nakon nepune jednogodišnje „umjetničke šutnje”, odnosno predstavljanja djela „Lucida intervala” (Put u svjetlost) posvećenog velikanu hrvatske književnosti Silviju Strahimiru Kranjčeviću, **Antun Kričković** na pozornicu postavlja svoje dvije nove koreografije, koje su iznova privukle pozornost stručnjaka, i dobile pohvalne kritike. Zamolili smo njihova tvorca da nam o tome priopći nešto podrobnije.

– Ponajprije trebam naglasiti da smo premijernu predstavu imali 30. ožujka u dupke punome budimskom Vigadóu. Posebno smo bili počašćeni posjetom predstavnika čak triju veleposlanstava: hrvatskoga, bosansko-hercegovačkoga i turskoga. Hrvatski veleposlanik dr. Stanko Nick tada je priredio i poseban prijam. Tada je, uz Bartókovu glazbu, izvedeno 12-minutno kamerno djelo „Svadba jastreba” koje se temelji na Adyjevoj pjesmi istog naslova. „Ples derviša” bazira se na balkanskom i bliskoistočnom folkloru, te na liturgijskoj montaži, a traje 27 minuta.

Prva koreografija – u izvrsnoj umjetničkoj izvedbi Ilke Gorjanac, Marka Poljanca, Réke Bonczó, Marice Fačko, Szilvije Gémes i Emese Szabó – govori o tome da čovjekovu sudbinu određuju kakvoća i manjkavost društvenih odnosa. Karakteriziraju nas rastrojenost, uzburkanost, agresivnost, katkada i lirske, pa i ovlašne veze, upravo kao i želja za druženjem. Kao društveno biće pak trebamo se boriti i sa svojim strahovima, te suočavati se s osobnom stvaralačkom i inštavajućom dvojnošću.

U svezi s rečenim prof. dr. Stjepan Lukač piše: „Tragičnost opstojanja 20. stoljetnog čovjeka u mađarskoj književnosti najpotresnije je napisano u pjesništvu Endrea Adyja, a u glazbi se pak isto oglašava kod Béle Bartóka. (...) Adyjeva duhovna

lira već odavno prati Kričkovićevu životnu putanju, naime, domalo tri desetljeća na scenu iznesena plesna drama, pod naslovom Crni par, postavlja spomen Adyju i Ledi (...) Nemirnost bartokovske glazbe koja do kraja u nesmiljenom pokretu drži sudionike, a putem njih i samu plesnu dramu, neprekidno generalizira takve napetosti čije je razrješenje nemoguće. Kričković se primio riješiti nemoguće! Kod njega smo se već privikli na razmjerno, dinamično i kontrapunktno konstruirane skladbe. Umalo mu je svako djelo takvo. Međutim, ovoga puta je nadišao i samoga sebe. (...) Sazdao je takvu kompoziciju koja mu u dosadašnjoj profesiji svakako označava vrhunac.”

Vi ste tijekom svojega dosadašnjeg bogatog umjetničkog stvaralaštva obradili niz raznih kompozicija. Kako ste došli do zamisli ostvarenja također premijerne koreografije „Ples derviša”?

– Ta tema običnoga gledatelja možda podsjeća na poznati Andrićev roman Derviš i smrt. I to je neka podloga, ali plod mojih dugogodišnjih sakupljanja je boravak u hrvatskome profesionalnom državnom ansamblu Lado, kada su nam turneje, u raznim državama i podnebljima svijeta, potrajale i po mjesec dana. Našlo se vremena za upoznavanje i glazbenog i plesnog blaga raznih naroda. Mene je sve to veoma zanimalo i zaokupljalo, stoga sam odlučio stvoriti spomenutu koreografiju. To djelo nije samo odraz liturgijskog obreda ljubavi preko svadbenog običaja, ono predstavlja i bogatstvo praritualnosti muslimanskoga svijeta. Trebam istaknuti glavnu ulogu „derviša” Dejana Šimona, nevjestu i mladoženju: Emese Szabó i Dániela Majsajja, roditelje: Ilku Gorjanac i Dávida Tomka; čauše: Attilu Kordása i Petra Vulevića, te nevjestine sestre: Réku Bonczó i Szilviju Gémes.

Marko Dekić

VI. Oriovačke žetvene svečanosti

KUD „Luka Ilić Oriovčanin” iz Oriovca 25. lipnja organizirao je smotru hrvatskog folkloru. Ta manifestacija ove se godine održala već šesti put. Program je započeo misom u župnoj crkvi sv. Emerika. Osim toga sudionici svečanosti mogli su pogledati i izložbu hrvatskih narodnih nošnji. Kulturni dio programa nastavljao se svečanom povorkom u središtu Oriovca. Zatim je slijedilo proglašenje najbolje opremljenih kola. U 16 sati započeo je svečani gala-program, gdje su među sudionicima bili i Hrvati iz Mađarske, naime, pečuški KUD Tanac predstavio je hrvatske pjesme i plesove iz Baranje i Podravine. Među sudionicima bili su i: KUD Šokica iz Slobodnice, KUD Kramarić iz Nove Gradiške, KUD Šokadija iz Batrine, HKUD Zloseto iz Kupresa, KUD Posavina iz Stare Gradiške, KUD Šokadija iz Lipovca, KUD Ravnica iz Subotice, Konjogojska udruga „Slavonija” iz Slavonskoga Broda, Zavičajni klub „Plehan” iz Zagreba i KUD Luka Ilić iz Oriovca. Pečuški su plesači s Bošnjačkim kermezom i Podravskim svatovcem oduševili publiku. Inače, mjesni organizatori, tj. KUD Luka Ilić Oriovčanin gostovat će u Pečuhu 15. i 16. rujna na festivalu KUD-a Tanac *Dobro došli, naši mili gosti*. Nakon šarolikoga gala-programa slijedio je zabavni dio svečanosti. S početkom u 20 sati Tamburaški sastav *Berde band* sa svojom vrhunskom svirkom zabavljao je mnogobrojnu publiku. Pjevalo se i plesalo do kasno u noć. „Tanacovi” su se članovi ugodno proveli u Oriovcu i zadovoljno krenuli kući.

R. Božanović

Trenutak za pjesmu

Dobriša Cesarić:

Posve polako

Posve polako, o posve polako
Tajna se svjetlost u meni širi.
To zamrla radost otvara oči.
Ah, sunce u moje srce već viri.

Ne, nije još jako.
Još uvijek je mlako,
I ne gleda cijelim okom, već žmiri.
Ali polako, polako, polako
Gube se pred njim noćni vampiri.

Iz povijesti hrvatskog tiska u Mađarskoj
Politički referat Antuna Roba

Čitav broj lista „Slobode“ posvećen je Prvom kongresu AFS-a u Baji, 19. i 20. svinja 1946. godine, no od tada izlaziće „Naše novine“ za Hrvate, Srbe i Slovence.

Politički referat održao je Antun Rob koji je ustalom rekao:

„Potrebno je da pravilno ocenimo koje su snage u svetu i kod kuće za nas, pozitivne - pomažu nam u našoj borbi za slobodom i ravnopravnošću, a koje su negativne – suprotne. Od pravilne ocene tih snaga zavisi i pravilan i uspešan pravac naše borbe. (...)“

Zakon o agrarnoj reformi slomio je kičmu privrednim i socijalnim reakcionarnim svetovnim i crkvenim krugovima. Time je i njihovoj političkoj snazi zadat težak udarac. Radnička veća u fabrikama, slobodan rad radničkih sindikata stvorio je snažne mogućnosti za borbu radničke klase kao najnaprednije snage u zemlji. (...)“

Zemljom upravlja koaliciona vlada sastavljena od pretstavnika četiri demokratske stranke. (...) Pošlo se novim putem i u pogledu nacionalne politike – najosetljivijeg barometra svake istinske slobode i demokratije. (...)“

AFS nije stranačka organizacija, pretstavnik je slavenskih manjina u Mađarskoj. Mi pretstavnici jugoslavenskih manjina u Mađarskoj gledamo kod stvaranja svojih zaključaka o mađarskoj demokratiji i o politici pojedinih političkih stranaka na već spomenuti najosetljiviji barometar – na njihovu nacionalnu politiku, i to ne samo na rečima nego i na delu, ne tek po obećanjima i dekretima u vrhovima, nego na sprovođenju toga u masama, na terenu. Od toga će zavistiti i naša saradnja i naša uloga u mađarskoj demokratiji. Nama su najbliži oni kojima su ovi naši osnovni zahtevi najbliži. Ovo nije egoizam koji bi štetio mađarskoj demokratiji i napretku, nego naprotiv, baš mnogi konkretni primeri dokazuju da oni koji smetaju našem nacionalnom životu, koji nam oduzimaju prava, isti su ljudi koji se bore protiv tekovine mađarske demokratije. Oni koji su agitivali protiv agrarne reforme rade i protiv naših škola. Sticanje potpune ravnopravnosti naših manjina u Mađarskoj bilo bi konsekvantno izgrađivanje mađarske demokratije. (...)“

Mi znamo kako su rešavali nacionalno manjinski pitanje u Hortijevoj Mađarskoj. Najpre su nas podelili na razne grupe – Bošnjake, Ilire, Dalmate, Šokce, Race, Bunjevce i Vende itd. i hteli nam dokazati da nismo Srbi, Hrvati i Slovenci. Posle su počeli sa raznim statistikama, da bi dokazali da u Mađarskoj žive samo Mađari, i neke narodnosne grupe, a nacionalnih manjina da uopšte nema.

Škola na našem materinjem jeziku, osim pravoslavnih crkvenih, uopšte nije bilo ... tako da mi danas, izuzev pravoslavnog sveštenstva i nekoliko učitelja slovenske inteligencije nemamo u Mađarskoj. (...)“

Školska uredba ... Naravno da se je odmah videlo da ova uredba služi za dalju mađarizaciju našega stanovništva. Vlada Bele Mikloša i tadašnji ministar prosvete grof Teleki hteo je ovom uredbom da proces mađarizacije nastavi i dovrsi.

Delovanje Fronta i protesti protiv ove uredbi kod odgovornih faktora demokratski rukovodioci nove Mađarske uvideli su da je ova uredba stvarno reakcionarna i nedemokratska; ona je tada bila povučena.

U drugoj uredbi o našim manjinama se radi o popisu stanovništva isto u vezi sa otvaranjem škola. Popisu je prethodilo širenje vesti od strane reakcionarnih profašističkih elemenata župana, beležnika, učitelja i ostalih izdajnika naroda Mađarske da će svi oni koji se izjasne za Slovence proći kao Švabe, samo s tom razlikom što će biti prebačeni u Jugoslaviju sa 50 kilograma prtljaga. (...)“

Odabrao: Đuro Franković

Pjesnici iz Hrvatske u Mađarskoj

Od 15. do 18. lipnja, u organizaciji Društva ljubitelja lijepe književnosti u Mađarskoj i Studentskoga KUD-a „Ivan Goran Kovačić“ iz Zagreba, pod nazivom „Svjetlo svjetionika“, u Mađarskoj su gostovali pjesnici iz Republike Hrvatske: Andriana Škunac, Branko Ćegec, Miroslav Mićanović, Delimir Rašicki i Branislav Oblučar.

Prva književna večer gostiju održana je 15. lipnja u Károlyijevoj palači gdje je nazočne goste, ljubitelje pjesničke riječi pozdravio voditelj programa, mađarski književnik i prevoditelj Ottó Fenyvesi. Prevodila je književnica Viktória Radics.

Voditelj je naglasio da su književna večer i gostovanje hrvatskih pjesnika u Mađarskoj plod prije nekoliko godina prirednoga razgovora i ovogodišnjega „Goranova proljeća“, kojem je sudjelovalo i šestero mađarskih književnika: Endre Kukorelly, Orsolya Perofiját, Attila Rác, János Hay, Péter Rác i Ottó Fenyvesi. Dakle, ova budimpeštanska književna tribina hrvatskih pjesnika zapravo je uzvratni posjet. Tijekom boravka u Mađarskoj gosti su se predstavili u Pečuhu i Balatonfüredu. Nakon iscrpnog uvodnika o povijesti hrvatske književnosti, utvrđena je ne mala povezanost hrvatske i mađarske književnosti čiji su predstavnici bili Ivan Čezmički (Janus Pannonius), Nikola Zrinski i drugi. Spomenut je stanovit utjecaj hrvatskoga pjesništva i na vojvodanske mađarske pjesnike od kojih su neki živjeli i djelovali i u Zagrebu, primjerice Ervin Sinkó.

Zatim je zaredom slijedilo predstavljanje gostiju. Pjesnikinja, fotounjetnica i urednica Andriana Škunac, rođena je u Bjelovaru 1944. g., odgojena na otoku Pagu. U Zagrebu je studirala i završila kroatistiku i komparativnu književnost. Prva joj je zbirka pjesama objavljena 1969. g. Urednica je časopisa Europski putnik.

Dobitnica je Velike nagrade ovogodišnjega „Goranova proljeća“. Pročitala je pjesme Otok i Noćna pjesma. Valja reći da su sve pročitane pjesme, većinom u prijevodu Ottó Fenyvesija i Rolanda Orcsika, bile interpretirane i na mađarskome.

Branislav Oblučar rođen je u Bjelovaru 1978. g. Prva mu je zbirka pjesama „Anđeli su pali na tje me“. Pjesme, kritike i eseje objavljuje u časopisima Quorum, Zarez, Konture, Akt, K., Godine Nove, Kolaps, Diwan i Šent. Ove mu je godine uručeno najviše književno priznanje mladih pjesnika „Goran za mlade pjesnike“. Autor je čitao pjesme iz zbirke: „Mačja pisma“.

Pjesnik, pisac i urednik Miroslav Mićanović rođen je u Brčkom 1960. g. Studije je završio u zagrebačkome Filozofskom sveučilištu. Glavni je urednik časopisa Quorum i Nakladne kuće MD. Pročitao je pjesme „Balaton“ i „Jedan dobar objed negdje na otoku“. Sljedeći gost bio je Delimir Rešicki, rođen u Osijeku 1960. g. Kroatistiku je završio u rodnome gradu, piše pjesme, prozna djela, kritike i eseje. Urednik je kulturne rubrike dnevnika „Glas Slavonije“ Pročitao je pjesme Lastavice u Baranji i Otići ću u Sečuan da umrem među pandama.

Predstavljanjem pjesnika i urednika Branka Ćegeca, rođenog u Kraljevu Vrhu 1957. g., koji je sada ravnatelj i glavni urednik Nakladne kuće Meandar, te čitanjem pjesme „Lubnice“ i na mađarskom interpretiranom pjesmom „Rokendrol“, završeno je predstavljanje pjesnika iz Hrvatske. Na koncu je bilo riječi općenito o ulozi pjesništva i o otežanim uvjetima izdavanja lirskih ostvaraja. Slične književne susrete ubuduće bi trebalo pozornije organizirati, naime, da se o tome navrijeme znalo, posjetitelja bi bilo znatno više.

Marko Dekić

Bogatstvo ...

Tak se negda mlatilo žito – 1946. g.

Dan sela u Pustari

Program „vrtićaša“

Sa svojih 680 žitelja Pustara si pokušava naći razne kulturne i športske sadržaje radi jačanja zajednice, te zabave. Jedna od najvećih priredaba u naselju jest proslava mjesta na Duhove. Ove godine niz programa održan je u subotu i u neđjelju.

Subota je bila posvećena djeci s raznim igraonicama, ljuljačkama, vrtuljkom, izradom ručnih radova, natjecanjem u vještini, jahanjem na konju.

U okvirima tog dana priređeno je i natjecanje vinara. Pristiglih devet uzoraka ocijenio je stručni žiri na čelu s Imrom Totom. On je u kratkim crtama sazeo načela vrednovanja vina. Od devet uzoraka svatko je dobio nagradu. Zlatno priznanje je primio Ladislav Prekšen, a Stjepanu Mihoviću je dodijeljeno priznanje „Najbolje pustarsko vino“. Jože i Ladislav Prekšen primili su srebrno priznanje, a Blaž Ifka i Stjepan Karpati brončano.

Nakon dodjele nagrada mještani su mogli pratiti program serdahelske Osnovne škole Katarine Zrinski, naime, veći dio pustarske djece pohada u tu ustanovu.

Školarci na svome repertoaru imali su moderni ples, pjesmu, sviranje na raznim glazbalima, recitacije ..., čime su oduševili publiku.

Drugi je dan započeo u svečanije. Nakon svete mise položeni su vijenci na spomenik palim borcima u Drugome svjetskom ratu.

Na dvorištu bivše škole priređeno je natjecanje u kuhanju. Ono se tradicionalno priređuje među susjednim naseljima, a i između domaćih ekipa. U kotličima se isparavao gulaš, paprikaš, grah i širio im se opojni miris. Sepetničanke su pripremile čak i dedele, lepinje i palačinke za djecu. Umijeće kuhanja ocjenjivao je stručni žiri. Prva je nagrada pripala serdahelskoj ekipi. Za drugo mjesto dodijeljene su dvije nagrade, petripskoj i sepetničkoj ekipi, a posebna je nagrada pripala domaćoj ekipi.

Nakon dodjele slijedio je kulturni program; nastupili su polaznici dječjeg vrtića s hrvatskim i mađarskim dječjim igrama, plesom, recitacijama. S repertoara nije izostao ni domaći ženski pjevački zbor „Sumartonski lepi dečki“ i egervárski plesači.

Pustarska je proslava završena uličnom zabavom i vatrometom.

Beta

Vijećnik L. Vari u ulozu kuhara

BAJA – Ponovno Fišijada

U subotu, 8. srpnja, u Baji se opet priređuje već tradicionalna Fišijada koja je pokrenuta još 1996. godine povodom 300. godišnjice grada. Podsjetimo da se tada na središnjemu gradskom trgu Svetog Trojstva, riba kuhala u tristo kotlića. Međuvremeno je ova manifestacija izrasla u veliki gastronomski i turistički događaj, a riba se već godinama priprema u više od dvije tisuće kotlića, okuplja više desetaka tisuća sudionika iz Baje i okolnih naselja, te goste iz svih krajeva Mađarske i svijeta.

Već po običaju, nakon poziva na veliko pučko slavlje, od 15 sati na otvorenoj pozornici ispred Gradske kuće počinje glazbeni program pod naslovom „Zrcalo bačke narodne glazbe“ u kojem će nastupiti sastavi iz Baje i okolnih naselja, među njima i bajski Orkestar „Čabar“. Jedanaestu bajsku Fišijadu, već po tradiciji, u 18 sati svečano otvara gradonačelnik Péter Széll, koji će dati znak za početak simboličnim paljenjem vatre ispod kotlića.

Kako doznajemo, Hrvati iz Baje odnosno Bačke ponovno će se okupiti na Arpadovu trgu, ispred zgrade Prosvjetnog doma Józsefa Attile, kako je to već godinama.

Uz brojne popratne, zabavne i kulturne sadržaje, u nastavku večeri nastupaju poznati estradni umjetnici, a dvosatni program od 19 i 30 sati prikazat će Plesna skupina Kecskemét.

Točno u ponoć priređuje se veličanstveni vatromet uz glazbenu pratnju, a pučka veselica nastavlja se plesnom zabavom i druženjem do jutra.

S. B.

Pretpremijera Umočkoga pira

Hrvatsko kulturno društvo *Kajkavci* iz Umoka 24. junija, subotu, je nastupilo u Juri, prilikom „Muzejskih noći“. Na ovoj važnoj priredbi umočki folkloriši predstavili su dva tance, a u međuvremenu su svirali tamburaši u muzičkom bloku od petnaest minut. Kaj je ali najvažnije bilo da su *Kajkavci* prikazali mnogobrojnoj publici svoj **Umočki pir** – kot pretpremijeru – i to jur u novoj pirovskoj nošnji. I žene i muži su dostali novu kompletnu narodnu nošnju i nove čizme. Praizvedba trodnevnoga pira očekuje se u Umoku, od 11. do 13. augusta.

U novom pratežu su autentično, s punim srcem i dušom pokazali ovput vlašće svadbene običaje, a zagrijali su spektaklom sve gledatelje, još i nas ter, naravno, su zatim primili bezbrojne zaslužne čestitke. Bravo Umočani!

– Janoš Sallmer –

HKD „Kajkavci“

Koljnofski taboraši na južnogradišćanskom izletu

Koljnofski tabor s jezičnim naglaskom i tamburaškom sekcijom je svenek prvo žarišće za našu dicu, veljek za školskim završetkom, na području cijele regije. Od 2. sve do 8. razreda se je ljetos najavilo na ovo cjelotajedno zanimanje kih 40-45 školarov. Pod peljanjem Geze Völgyija mali muzičari su svaki dan imali svezani program dopodne sa vježbanjem, a otpodne su se priključili ostalim taborašem. U A, B, C po starosti podijeljeni grupa dica su imala različite zadatke, djelaonice: mogli su naučiti igrokaze, uvježbati dijaloge na hrvatskom jeziku, hrvatske molitve, jačke i igre. U okviru zanimanja šikanih ruk, pohodnici su napravili kitice, hrvatski grb iz različitih materijalov. Otpodne je bilo svenek na programu kakov izlet, kupanje, gledanje kinofilmov. Posjećena je Matina kuća u koljnofskoj Gori, kade su preštane pjesme Mate Šinkovića, pekla se slanina u jako ugodnoj atmosferi. Koljnofski taboraši su skočili i na austrijsko kupališće, a dan prlje završetka tabora su se ganuli na izlet, na jug Gradišća. U Hrvatskom Židanu je posjećena fara, muzej i crikva, a grupu je

peljao mjesni dušobrižnik Štefan Dumović. U Petrovom Selu direktorica Dvojezične škole Edita Horvat-Pauković je informirala goste. Za petrovskim objedom Gornji Četar je bio sljedeći, ujedno i zadnji putni cilj. U Gorici kapela, muzej Željezne zavjese, a i prekrasna panorama je začarala pohodnike ki su se večerali u Gojakovoj pivnici. Po riči Katicice Mohoš-Arató, glavne organizatorice Čitalačkoga i tamburaškoga tabora, školari svako ljetu nestrpljivo pitaju, jur u aprilu, će li biti tabor i s kakovimi programi, a ravnateljica škole Agica Sárközi svaki put najde kakovo naticanje na kom se nabavu financijska sredstva za ovu „dopunsku školu” u ferija. „Roditeljem je olakšanje ov tabor, da su im dica na dobrom mjestu, a nešto se i nauču. Školari se dobro čutu, a onda i mi, učitelji zabimo na poteškoće” – je rekla još mlada školnikovica hrvatskoga jezika, rodnom iz Narde. Koljnofski tabor je službeno završen 24. junija, subotu, s kulturnim programom, kade je predstavljeno kako je hasnovito, ali zabavno potrošen jedan tajedan pri hrvatskom spravišću.

-Tiho-

BUDIMPEŠTA – Hrvatska manjinska samouprava XV. okruga grada Budimpešte – kao što je već uobičajeno – i ovoga ljeta, točnije 24. lipnja, u subotu, s početkom u 20 sati priredila je svoje tradicionalno „Ivanovo”. Taj starodrevni pučki običaj, koji se i dandanas njeguje u našem Pomurju, u pola noći sa preskakanjem vatre, održan je u prostranome vrtom dijelu dvorišta pestújhelyskog Doma zajedništva. Pridošle goste i uzvanike

uime HMS-a pozdravio je predsjednik Stjepan Kuzma. Zabavljači večeri, koja je povezana i s hrvatskom plesačnicom, bili su članovi orkestra Krunoslava Agatića Kiće „Zora”, a domaćini su se pobrinuli da posjetitelji kušaju i specijalne zalogaje s raznja. Uspješno organizirano i provedeno „Ivanovo” i materijalno su potpomogli većinska samouprava XV. okruga te Zaklada za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj. (d.)

Petroviske visti

Uprav na bučuru je izašao ovoljetošnji 2. broj *Petroviskoga glasnika* kojega ovput mirno moremo nazvati školskim prilogom. Na prvoj stranici Hrvatska manjinska samouprava poziva stanovništvo na registraciju na manjinskoj listi, a druga stranica pripada Hrvatskomu kulturnomu društvu *Gradišće*. Iz pera Andraša Handlera dobijemo diboiki pregled o dosadašnji nastupi ovoga ansambla, a plavo-žuto-bijela plakata, naravno, i ovom prilikom glasi zvanarednost PETNO-festivala ovoga vikenda. Visti matičnoga ureda, Črljenoga križa, Zaklade za Petrovo Selo, jačkarnoga zbora Ljubičica ter kpic prvopričesnikov su jednako ovde. Ostale stranice su posvećene odgojno-obrazovnim ustanovam, čuvarnici s kpicom onih mališanov ki će od septembra školu začeti, i najhasnovitijimi informacijami. Da je kraj školskoga ljeta i vrime rastanka za učenike 8. razreda, to nam daje na znanje Petra Kapitar ter oproštajne riči direktorice mjesne Dvojezične škole Edite Horvat-Pauković. O Dičjem danu piše Jolanka Kočiš, o Danu prirode Ivan Vujčić, o izletu u Donjoj Zelini školari 6. razreda, a fotke s izleta u Kisegu, Pečuhu, Villányu, Donjoj Zelini nas uvjeravaju da su se izletnici svagdir dobro čutili.

HKD GRADIŠĆE – Petroviska folklorna grupa jur ljeta dugo sudjeluje u sambotelskom Škanzenu pri kulinarskoj priredbi, kade razna društva kuhaju, naticanju se u ovoj znanosti. Na zgoditku „Čuda zdil dedadlov” 24. juniuša, HKD je izašao pred publiku s petrovskim jelovnikom. Kuhali i potom pojeli su pažuljovu juhu, šuljance s lukom i pogache.

LJUBIČICA – Ženski jačkarni zbor je nedavno snimio u mjesnom studiju gradišćansko-hrvatske narodne jačke. Spomenute pjesme su ovjekovječene na CD-ploči, na prošnju partnerskoga kuruša *Desiderium* u Zagrebu, jer oni će izdati nosač zvuka s vlašćimi kompozicijami kot i pjesmami prijateljskih društav. Ljubičica će u Zagrebu gostovati 23. i 24. septembra ovoga ljeta.

Jezični tabor u Vlačićima

Na izletu u Zadru

U organizaciji Hrvatske državne samouprave, u Kulturno-prosvjetnom centru i odmaralištu Hrvata u Mađarskoj, u Vlačićima na otoku Pagu, od 18. do 25. lipnja održan je jezični tabor kojem je sudjelovalo 63 djece iz cijele Mađarske iz naših hrvatskih sredina: Narda, Četar, Ficéhaza, Mlinarci, Serdahel, Martinci, Dušnok, Santovo, i pobjednica natjecanja u kazivanju stihova i proze iz budimpeštanske hrvatske škole, rodom iz Serdahela. Organizirani su raznovrsni sadržaji – izvijestila je naš tjednik referentica Ureda HDS-a i voditeljica tabora Zdenka Šibalin koja se nalazi na licu mjesta i ima pune ruke posla u tamburaškom i plesnom taboru što je počeo u nedjelju, 25. lipnja, i traje do 2. srpnja. Radilo se u skupinama imena: Opasni morski psi, Morske zvjezdice, Ribice, Šarene ribice, Biseri mora. S djecom je radilo sedam nastavnica: Tünde Kovačević Kövesfalvi, Ljubica

Kolar Vuković, Eva Győri Gujaš (sve tri iz Martinaca), Veronika Pezenhoffer, Ana Saller Polyák, Ana Pehm Móricz (došle su sa svojom djecom iz Četara), Etelka Doboš iz Mlinaraca bila je pratiteljica djece, a Gordana Gujaš radila je kao animatorica. Voditeljica tabora i glavna organizatorica bila je Zdenka Šibalin.

Rad u taboru odvijao se u više radionica: Jezične vježbe, Kreativna radionica, predavanje o zdravoj prehrani koje je održao Damir Klepac, svaku večer Igre bez granica, Modna revija, disko. Išlo se i na izlete u grad Pag, Zadar, Nacionalni park Krka gdje su se divili ljepoti slapova rijeke Krke. Nisu izostala ni kupanja ni sunčanja na prekrasnoj plaži u Vlačićima. U subotu, 24. lipnja, održana je Završna večer s raznolikim programom: ples, recitali o moru, pjevanje, igrokaz ...

(uredništvo)

Kisežani na Danu općine u Orehovici

Iz Kisege 11. junija, nedilju, pedesetimi smo otputovali na Dan općine u hrvatsko naselje Orehovicu. Hrvatsku manjinsku samoupravu našega grada je pozvala na ovu svetačnost ne samo općina Orehovica nego i župa M. B. Fatimske i orehovička osnovna škola. Još je trajala svečana sjednica Vijeća i poglavarstva općine kada smo dospili jur na poznato mjesto u školski društveni dom. Čulo se je mrmljanje, šuškanje veselja, a i smih starih prijateljev, poznanikov. Stanovnici i vjernici toga dana su slavili 35. obljetnicu gradnje župne crkve M. B. Fatimske. Mjesni farnik Stjepan Hostečak je pozdravio sve goste i nazočne, a svetu mašu je služio varaždinski biskup mons. Marko Culej. Blagoslovio je novu oltarnu sliku umjetnika Stjepana Dukića Pište. Prošlost, sadašnjost i budućnost na jednom monumentalnom kiparskom i slikarskom djelu – to je prava predodžba naše vjere.

Za skupnim objednom se je začeo prigodni program, prilikom Dana škole. Orehovički načelnik Franjo Bukala i ravnatelj škole Branko Sušec su nas još jednoč pozdravili, a mi smo se divili šarolikomu programu. Kiseški Jačkarni zbor „Zorica” je presenetio domaćine i pjesmom iz stare domovine. Druženje uz gulaš, vino i ples je omogućilo da se zglada u budućnost i da se spomene daljnja suradnja, u koj je najvažniju ulogu dobilo partnerstvo med kiseškimi i orehovičkimi učenicima.

Marija Fülöp-Huljev

Foto: Imre Harsányi

Karol Meršić, predsjednik kiseške samouprave, prikazuje dar od varaždinskoga biskupa Marka Culeja

Keresturska djeca uživaju u taborima

Tijekom ljeta odgojno-obrazovne ustanove utihnu, ali nije svugdje tako. Keresturska Osnovna škola „Nikola Zrinski“ već desetljećima tradicionalno organizira ljetne tabore.

Nakon zatvaranja školske godine u toj ustanovi je priređen tabor starih narodnih obrta.

Prema riječima ravnateljice Anice Kovač tabori su vrlo potrebni i za djecu i za roditelje, naime, dva i pol mjeseca predugo je za obitelj. Djeca se često dosađuju, a mnogi roditelji ne znaju kamo smjestiti svoje dijete preko ljeta, njima je pomoć i tjedan dana. Znaju da im je dijete na dobrome mjestu, a omogućena su im i razna zanimanja.

Od 19. do 23. lipnja u keresturskoj školi 30 djece sudjelovalo je na raznim zanimanjima. Sudionici tabora učili su od svojih učiteljica šivanje jastučića za igle, bojanje na pločice, bojanje s akrilnim bojama, lijepljenje salvete s posebnom tehnikom. Izrađivali su origami, figurice i glinene kipove, nakite od plastičnih bisera, fimo mase, tkanine na tkalačkome stanu. Za tabor je dobivena potpora od Zaklade za nacionalne i etničke manjine, a svaki je sudionik uplatio 3000 forinti za hranu.

Organizirana su i športska natjecanja: nogomet, stolni tenis, igre spretnosti i druge

igre s loptama. Svaki sudionik tabora mogao je odnijeti kući svoj izrađeni predmet.

U taboru Hrvatske državne samouprave u Vlačićima od 25. lipnja do 2. srpnja boravilo je 20 keresturskih učenika. Otpatile su ih učiteljice hrvatskoga jezika Erika Rac i Ljubica Siladi. Djeca su sudjelovala na zanimanjima, koja su im nudena u odmaralištu, ali iz Kerestura su ponjeli sa sobom i tkalački stan i razne sprave za ručne radove kako bi mogli i na moru izrađivati ukrase. Ljetovanje na moru potpomogle su keresturska Hrvatska manjinska samouprava s deset tisuća forinti po djetetu i HDS.

Keresturska djeca mogla su birati i treću vrstu tabora – biciklistički tabor, koji će nastavnički zbor organizirati od 31. srpnja do 4. kolovoza u Bazakeretyi. Na petodnevni izlet po Zalskoj županiji javilo se 20 djece, uglavnom iz 5. i 6. razreda. Njih će pratiti ravnateljica Anica Kovač, Marica Kovago i Eržebet Šanta. U taboru će djeca putovati malim šumskim vlakom, organizirat će se noćni izlet, kupanje u Bazakeretyi, posjet arboretumu u Budafi, a izrađivat će i ručne radove. Biciklistički tabor ostvarit će se pomoću natječaja Mobilitas-program za djecu i mladež. *beta*

Izradila: Dijana Kovač iz Fiečhaza

Foto: Akos Kollár

Hvala bogu gotova je i matura

☺ ☺ ☺ ☺ Pitanje ☺ ☺ ☺ ☺

Učitelj postavlja učenicima pitanje. Gotovo nitko ne zna odgovor. Napokon se obrati razredu:

– Djeco, želi li netko štogod upitati? Izvolite.

Jedan dječak podigne ruku.

– No, pitaj, samo da ne bude teško – šali se učitelj.

– Kada će završiti ovaj sat?

Roditelji

Nakon oštre kazne otac objašnjava sinčiću:

– Upamti, sine, ja te tako kažnjavam zato što te volim. Nadam se da ti je to jasno.

– Jest, tata – reče dječak česući se – ali bi mi bilo draže da me manje voliš.

☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺ ☺

Izlet u Hrvatskoj

Već godinama imamo prijateljsku vezu u Hrvatskoj. Planirali smo da ćemo ih posjetiti.

U pondiljak ujutro smo se ganuli 36-imi. U autobusu smo bili glasni i veseli. Naši domaćini su nas čekali u Varaždinu. Tamo smo pogledali dvorac. U dvorcu je živila nekada familija Erdődy. Za njim smo pogledali glavni trg grada, a poslije nas je godinasta šetnja otpeljala u cintir. Varaždinski cintir je jako lip, poznat po cijoj Europi. U tri ura otpodne su nas dica čekala u Zelinskoj školi. Po parovima su nas odvezli domon. Malo smo se pominali, upoznali, pogledali okolicu. Uvečer smo prošli svi u kazalište. Pogledali smo jedan igrokaz na kajkavskom dijalektu. Iako nismo sve razumili, bilo nam je ugodno i zanimljivo. Za njim smo prošli u školu kadi su nam organizirali disko. U polnoći su došli roditelji po nas. Drugi dan je bil Dan škole. To je priredba kadi dica pjevaju, recitiraju, pokažu kratke igrokaze. Ravnateljica je podilila pohvalnice i poklon-knjige najboljim školmarima. Za obidom smo prošli na Mariju Bistricu posjetit crikvu. Još smo si kupili male dare pak smo se ganuli domon.

Na žalost, nismo imali dobro vrijeme, ali smo se jako dobro čutili. Drugo lito mi čekamo naše prijatelje iz Donje Zeline. A do ni dob se čujemo preko e-maila.

Učenci 6. razreda iz Petrovoga Sela

Osijek u Pečuhu

U okviru dvotjedne manifestacije Umjetnosti i gastronomije, čiji su programi obilježili Pečuh od 17. lipnja do 2. srpnja, našlo se svega pomalo, ali i mnogo hrvatskih sadržaja. Jedna od manifestacija koja je obilježila ova dva tjedna i o kojoj smo i mi pisali jest veliki vršendski piknik u znaku ovčjeg repa i ovce te pečuški Hrvatski dan održan 16. godinu zaredom s hrvatskom svetom misom u pečuškoj katedrali i folklornim nastupom gostiju iz Đakova i Remeta, Vinkovaca te nastupom domaćih folklorša iz Pečuha, Koljnofa, Kašada i Salante. Više programa organizatori, Pečuški centar za kulturu, u okviru kojeg djeluje i Hrvatski klub Augusta Šenoae, ostvarili su putem europskih izvora, natječajima programa „U susjedstvu” – Slovenija, Hrvatska, Mađarska, tako i gostovanja Osječana u Pečuhu: kuhara, džezista i ostalih glazbenika. Tako se 28. lipnja u vrtu restorana Rózsakert kuhala izvrsna riblja juha i pila izvrsna hrvatska bijela i crna vina iz Zmajevca, a kušanju je nazočila i pečuška dogradonačelnica Márta Kunszt te iz osječkoga gradskog poglavarstva Jasminka Kovač, dok je domaćin bio Mišo Hepp, suradnik Pečuškog centra za kulturu uz ravnateljicu Centra Andreu Brücler Lakner. Iste večeri u restoranu Rózsakert gostovali su osječki džezisti In the Box Band. Njihov se glazbeni identitet vezuje uz swing, te be pop-glazbu iz 50-ih i 60-ih godina XX. stoljeća uz džez korijene koji su obogaćeni današnjim shvaćanjem džeza. Goran Jurić na gitari, Sorin Cristea na bas-gitari i Dario Dobek na bubnjevima. Istoga dana nešto poslije na pozornici Dóm Múzeuma nastupio je pjevački sastav Moses iz Osijeka u društvu muškoga komornog zbora Béle Bartóka iz Pečuha. Mosesovi pjevači u prvom redu njeguju crkvenu crnačku glazbu, a na repertoaru su im klasiци gospela, obrađeni na specifičan način svojstven sastavu Mosesa, glazba je to obogaćena bluesom i džezom te elementima soula. Moses ima uspjeha i kod kuće u Osijeku i na svojim sve češćim gostovanjima u Austriji, Sloveniji, Njemačkoj, Francuskoj i Mađarskoj. Dean Čačija, Daniel Čačija, Dražen Dombik, Martin Marić, Želimir Panić i Franjo Petrušić oduševili su i pečušku publiku. XVII. Pečuški folklorni dani također su bili održani u okviru programa spomenutih dvotjednih događanja. Nastupili su i svirači Orkestra Vujicsics iz Senandrije (Szentendre) koji na repertoaru imaju i hrvatsku glazbenu tradiciju, i to u gala programu otvaranja XVII. Pečuških folklornih dana, a 2. srpnja Orkestar Kries iz Hrvatske u čijem je sastavu i gajdaš Andor Végh. Kries je poznat po svojoj rok obradi narodne glazbe u kojoj elemente roka spaja s tradicionalnim glazbalima i notama.

bpb

Petroviska svadba vrijeda u Karlovcu i Ogulinu

Otac (Andraš Handler) s kćerkom (Zorica Móricz-Timar)

S najnovijom produkcijom petroviske kazališne grupe ljetos vrimenski ništ nij štimalo. Morali smo odgoditi prvi fašenski termin domaće igre zavolj različitih uzrokov, a dvi predstave 23. aprila, nedilju je pomudaó drugi krug državnoga izbora. Zato silom prilik petroviski igrokazači su naglo najprdonešli *Petrovisku svadbu* na Vazmeni pondiljak. Kulturni dom se je i ovako do zadnjega mjesta napunio, a na našu najveću radost dospili su u lipom broju i gosti iz drugih gradišćanskohrvatskih sel. Za Petrovišćane čuda novosti nisu pokazale scene, kad u najveći slučaj pri hiža održane svadbe još i dandanas se na slični način odvijaju, kot je to pokaženo i ovput. Najveć se je uživalo u jačka, prvenstveno u ti jačka, ke se u sadašnjosti rijedje čuju i od jačkarnoga zbora, a i od mjesnih folkloršev. Za dicu je znamda bio najčekaniji momenat kad su petroviski dičaki nutrahitili kurija na pozornicu, a perje na čihanju letilo je simo-tamo u luftu. Iz štorice pravoda nij mogla faliti prepovidana ljubav, serenada pod oblokom, vino, tanac i dobro raspoloženje. No, ali bili su ovde i na suzu pozi-

Službena ceremonija oko polnoći: Iz divojke nastane žena

vajući trenutki, kad je zaručnica zbogomdala s jačkom ocu i materi, braćam, junakom i pajtašicam. Pri večeri, što je i publika mogla viditi, jila se je prava juha, pečene šunkice, a kupice su se napunile s črlnom vinom, naravno. Za skoro dvi ure dugo mulatovanje domaća publika je zahvalno dodilila oduševljenomu društvu burni aplauz, a u Tancu s vankušem su se našli na bini za jedan krug valcera i kušca i časni gosti kot Mirko Berlaković, načelnik Petrovoga Sela, Mikloš Kohut a i Marica Temmel ka je svoju dob skupa s Nanicom Milišić-Horvat za scenu priredila ov kusić. Iako petroviski amateri po prvom dogovoru nisu htili gostovati na drugi mjesti, interes sa strane gradišćanskih sel a i iz Hrvatske je tako velik za ovu predstavu, da je odluka pala, *Petroviska svadba* se vrimenski i geografski dalje nosi. Tako s radošću javljamo da naši svatovi krajem julija, u okviru trodnevne turneje predstavljaju se u karlovačkom kazališću, na kulturni dani Ogulina, a i na jadranskoj obali, u Triblju.

-Tiho-

Foto: Mikloš Kohut i Petar Tyrán

Posnašnice i stacili u folklornom djelu

Ej, na Ivanje ...

Prema katoličkom kalendaru, 24. lipnja slavi se dan rođenja sv. Ivana Krstitelja. Uobičajeno je da se uoči Ivanje u polju pali vatra i nju preskaču muškarci, jer to u pučkom vjerovanju čuva od bolesti i donosi plodnost.

„...Ej, na Ivanje ne radim u ranje,
lane moje, ne radim u ranj,
Ej, lane moje, slavim ime tvoje,
lane moje, slavim ime tvoj ...”

Tako se slavilo i u Martincima 24. lipnja, u subotu, na Ivanje. U organizaciji pečuskoga KUD-a Tanac i mjesnoga pjevačkog zbora *Korijeni* i u tome podravskom naselju su na prekrasan način obilježili Ivanje. Program je započeo popodne sa svečanom povorkom plesača i pjevača koji su pjevajući ulicama sela, oduševili mještane, a i stanovnike iz susjednih naselja. Članovi KUD-a Podravina iz Barče, plesači folklornoga društva Tanac, te članovi mjesnoga pjevačkog zbora *Korijeni* s prekrasnim nošnjama, pjesmama i plesom razgatali su srca mještana. Unatoč prevelikoj vrućini sudionici programa dali su sve od sebe, jednako kao i odista gostoljubivi Martinčani. Sudionike povorke domaćini su dolično ugostili. Pred kućama domaćice su ukusno postavile stol, i goste dočekale s domaćim kolačima i vinom. U povorci su sudjelovali u velikom broju i stanovnici sela, pa katkad i zapjevali pokoji bečarac, zaplesali kolo ili drmeš. Nakon povorke slijedio je nastup svih sudionika na glavnom trgu. U polumračnome prekrasnom ozračju nastup je bio još svečaniji. Stari i mladi su stajali oko trga i zadovoljno gledali nastupe folklornih društava. Zatim su plesači i pjevači, skupa s Martinčanima, s luči u ruci, zajedno s veselim sviračima, prošli kroza selo i kod jezera Ivanje su obilježili paljenjem krijesa, oko kojega su žene i muškarci pjevali prigodne napjeve. Zatim se otplesao i veliko zajedničko kolo. Program je završio plesničicom.

Možemo li se pouzdati u pučko vjerovanje, Martinčani će biti zdravi i plodni.

Renata Božanović

Županijski Dan lovaca
Lov i Hrvati

U gradu Selurincu, čiji je načelnik Marko Györfvári, 10. lipnja priređen je županijski Dan lovaca. Na poziv dragoga prijatelja uputila sam se na proslavu i još jednom se osvjedočila kako naših Hrvata ima svugdje u velikom broju, pa tako i među lovcima, i kako pri tome uživaju velik ugled, što su potvrdila i priznanja, lovačka naravno, dodijeljena na županijskom Danu lovaca.

Tako je i misu Hubertus u katoličkoj crkvi služio Hrvat Ladislav Ronta uz koncelebraciju našega Joze Egrija, te uz pomoć svećenika Istvána Mecserija, Dezsőa Csoma i Ferencza Sziládija. Središnja svečanost bila je posebice svečana, a nazočili su joj i prijatelji lovci iz Osječko-baranjske županije na čelu sa Zlatkom Stolnikom. Prigodom Dana lovaca priređeno je i nekoliko izložaba: izložba baranjskih lovaca umjetnika pod naslovom „Susret s prirodom”, potom izložba intarzija Jenőa Keszthelya te izložba fotografija o Parku prirode Dunav – Drava. Izložbe je prigodnim riječima preporučio novinar i lovac Sándor Békés. Županijska komora lovaca na svečanosti je dodijelila priznanje, između ostalih, domaćinu gradu Selurincu povodom 10. obljetnice dobivanja naslova grada.

Sándor Békés (u sredini)
otvorio je izložbu

Lovač Đuro Kadija

Svećenik Ladislav Ronta dobio je Križ Hubertus srebrnog reda. Ladislav Ronta je športski lovac od 1988. godine i već godinama na županijskim lovačkim danima služi svete mise. Uz njega Križ Hubertus srebrnog reda dobio je i svećenik, športski lovac Jozo Egri, lovac od 1985. godine, a Križ Hubertus zlatnog reda dobio je i dopredsjednik Saveza lovaca Osječko-baranjske županije Ivan Canecki te tajnik Saveza Zlatko Andrašević.

Među nagrađenima državnim priznanjem Mađarske lovačke udruge nagrađen je i predsjednik Saveza lovaca Osječko-baranjske županije Zlatko Stolnik, i športski lovac Đuro Kadija iz Pečuha, koji pomaže u kontaktima s Hrvatskom i koji je predsjednik Udvarske udruge lovaca i zemljovlasnika. Jedno od najvećih državnih priznanja „Za unapređenje mađarskog lova” dobio je Sándor Békés, lovac od 1971. godine, član županijskoga lovačkog vodstva već dvadesetak godina, predsjednik lovačke udruge s posebnim zaslugama na polju njegovanja kulture lova i obuke mladih lovaca, autor šest knjiga stručne tematike o lovu i oko lova. Dio je to nagrađenih imena. Nakon svečane dodjele priznanja slijedilo je druženje uz lovačke specijalitete, izložba trofeja, zabavni i stručni programi, izložba lovačkih pasa, vatromet, koncert, plesni programi, dakle, našlo se za svakoga ponešto.

Branka Pavić Blažetin

Pozivnica

Hrvatska manjinska samouprava va Bika Vas srdačno poziva na

HRVATSKI KULTURNI FESTIVAL

koji će se održati 14. julija (petak) 2006. ljeta u domu kulture.

Program priredbe:

U 16 uri doček gostov; u 17 uri sveta maša u mjesnoj crkvi; u 18.30 uri kulturni program.

Nazočne pozdravljaju:

Janoš Virag, predsjednik Hrvatske manjinske samouprave va Bika,
dr. Mijo Karagić, predsjednik Hrvatske državne samouprave.

U folklornom programu sudjeluju:

Jačkarni zbor „Peruška Marija”; iz Hrvatskoga Židana; Jačkarni zbor „Koprivnički Bregi” iz Hrvatske; Pjevački zbor „Sv. Cecilija” iz Sambotela; Jačkarni zbor „Djurdjice” iz Sambotela; Pjevački zbor „Danica” iz Bika; HKD „Gradišće” – Petrovo Selo; KUD „Veseli Gradišćanci” – Unda; Plesna grupa „Koprivnički Bregi” iz Hrvatske; KUD „Zviranjak” – Prisika

U 20 uri bal, svira petrovski Pinka band.

HRVATSKA DRŽAVNA SAMOUPRAVA
ORSZÁGOS HORVÁT ÖNKORMÁNYZAT

Poziv za dostavljanje prijedloga

Sukladno Odluci Skupštine od 24. lipnja 2006. godine Hrvatska državna samouprava poziva hrvatske manjinske samouprave da dostave svoje prijedloge za dodjelu odličja hrvatskim prosvjetnim djelatnicima u Mađarskoj.

Uz kandidaturu treba priložiti ime i adresu predlagača i ovjereni broj odluke. Jedan predlagač ima pravo predložiti samo jednoga kandidata.

Prijedlog mora sadržati:

- detaljan, slojevit i faktografski opis djelatnosti predloženog s posebnim naglaskom na rezultatima na polju hrvatskog školstva u Mađarskoj
- adresu predloženoga
- suglasnost predloženog da prihvaća kandidaturu

Odluku o dodjeli odličja, uvažavajući prijedloge Odbora za odgoj i obrazovanje, donosi Skupština Hrvatske državne samouprave. Prijedloge za dodjelu Odličja treba dostaviti na adresu Ureda Hrvatske državne samouprave (1089 Budimpešta, Bíró Lajos u. 24.) najkasnije do 30. kolovoza 2006. godine.

Poziv za dostavljanje prijedloga

Sukladno Odluci Skupštine Hrvatske državne samouprave pozivamo hrvatske manjinske samouprave da dostave svoje prijedloge za dodjelu Odličja Hrvatske državne samouprave. Skupština Hrvatske državne samouprave dodjeljuje Odličje Hrvatske državne samouprave onim osobama, udrugama i ustanovama koje su se svojim radom posebno istaknule na polju:

- političkog života
- njegovanja materinskog jezika
- umjetnosti
- prosvjetne djelatnosti
- znanosti
- vjerskog života
- kulture
- medija

hrvatske zajednice u Mađarskoj.

Uz kandidaturu treba priložiti ime i adresu predlagača i ovjereni broj odluke. Jedan predlagač ima pravo predložiti samo jednoga kandidata.

Prijedlog mora sadržati:

- detaljan, slojevit i faktografski opis djelatnosti predloženog s posebnim naglaskom na rezultatima
- adresu predloženoga
- suglasnost predloženog da prihvaća kandidaturu.

Prijedloge za dodjelu Odličja treba dostaviti na adresu Ureda Hrvatske državne samouprave (1089 Budimpešta, Bíró L. u. 24) najkasnije do 30. kolovoza 2006. godine.

NK „Napred” je prvak

Sumartonski NK „Napred” zadržao je svoje prvo mjesto u županijskoj ligi. U njegovu čast 24. lipnja priređena je proslava.

Potkraj prošle godine, u jesenskoj sezoni NK „Napred” osvojio je prvo mjesto u županijskoj ligi. Cilj mu je bio da se plasira među prva tri mjesta, naime, prijašnjih godina uvijek je bio na četvrtome mjestu, a ove je godine uspio stići čak na prvo. U prosincu 2005. g. na skupštini Nogometnoga kluba sažeta su dostignuća, a raspravljalo se i o daljnjim zadaćama. Trener Lajoš Harc bio je zadovoljan ondašnjim stanjem, ali je naglasio da izboriti prvo mjesto, možda je lakše nego ga zadržati. No sumartonska momčad, s mnogo rada i izdržljivošću, ipak je u tom uspjela. Nogometaši, vratar Zsolt Munkácsi, braniči Ladislav Takač, Antun Rodek, Stjepan Rodek, Zoltan Mačaš, Andraš Kovačić, centralni igrači Zoltan Rodek, Norbert Solar, Sabolc Rac, Laci Švelec, Stjepan Nemet, Nikola Korosi, Gabor Rodek, Krištof Kanižai, centarfori Jože Mihović i Blaž Mulašić s punom parom su radili kako bi uspjeli ostati najbolji. Među njima je igrao i Đula Žigulić, jedan od najboljih igrača koji je, na žalost, naglo preminuo. Na proslavu su bili pozvani i bivši treneri pobjedničke ekipe: Ladislav Penzeš, Šandor Kobra, koji su skupa slavili i čestitali prvacima.

Jože Horvat, nekadašnji žitelj Sumartona, koji iz godine u godinu Nogometni klub podupire s vrlo lijepom svotom, sa zadovoljstvom je slavio i ustvrdio da zajedništvo zlata vrijedi. Prema iskustvima ekipa je složna, igrači nastoje igrati skladno, i to je jedan od uvjeta uspješnosti.

U sumartonskome klubu, koji sada već nosi i ime glavnog pokrovitelja „Műszer Automatika Kft.” treni-

raju čak četiri naraštaja. Sa školskom djecom radi Đuro Lukač, njih ima 34, ekipu juniora od 18 nogometaša trenira Stjepan Markek, u obje skupine su djeca i iz okolnih naselja. Ekipu mladeži trenira Zoltan Režek, a odrasle Lajoš Harc. Svaka ekipa trenira tjedno tri puta, i to u zavidnim okolnostima. Prije godinu dana samouprava je, naime, obnovila svlačionicu, omogućeno je tuširanje, čak i prostor za druženje, a igralište je opremljeno reflektorima, pa mogu trenirati i u mračnijim zimskim danima.

Sumartonski načelnik Lajoš Vlašić čestitao je domaćoj momčadi na izbornome prvom mjestu i potaknuo je pitanje: bi li se ekipa mogla plasirati u III. ligu, međutim, to je pitanje igrača, voditelja financiranja. Izjavio je da će selo, prema svojim mogućnostima, nadalje ulagati u sportski život.

Đuro Lukač, nekadašnji izvrsni igrač, sada trener, prisjećao se dobivanja srebrne medalje za sumartonsku momčad. Na proslavi NK „Napred” odigrao je utakmicu s NK „Mala Kaniža”, i kako dolikuje pravom prvaku, pobijedio je 10 prema 2.

Na velikoj proslavi okupili su se ljudi iz okolnih naselja, pekla se junetina i veselilo se do zore. Juniorska momčad ljetovala je na moru, u paškim Vlašićima.

Beta

Pjevački zbor Oratije iz „Vršende”

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA: Branka Pavić-Blažetin, tel.: 72/435-416, e-mail: branka@croatica.hu, NOVINARI: Stipan Balatinac (zamj. gl. i od. urednika), tel.: 79/454-614, e-mail: baltinac@croatica.hu, Bernadeta Blažetin, tel.: 93/383-034, e-mail: beta@croatica.hu, Tímea Horvat, tel.: 94/315-479, e-mail: tih@croatica.hu, LEKTOR: Živko Mandić, tel.: 1/256-0765, e-mail: zsvko@croatica.hu ADRESA: 1065 Budapest, Nagymező u. 49. Tel./Fax: 1/269-2811, tel.: 1/269-1974, e-mail: glasnik@croatica.hu – ZA POŠTANSKE POŠILJKE: 1396 Budapest, Pf.: 495. OSNIVAČ: Savez Hrvata u Mađarskoj. IZDAVAČ: Croatica Kft. RAVNATELJ: Čaba Horváth. List širi posredstvom Mađarske pošte, na osnovi preplate na žiroračun: CITIBANK Rt. 10800014-30000006-10612032, redakcija Hrvatskoga glasnika i alternativni širitelji. Preplata na godinu dana iznosi: 4160,- Ft. List pomaže Javna zaklada za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj. Rukopise, fotografije i crteže ne čuvamo i ne vraćamo. TISKARSKA PRIPREMA, TISAK: CROATICA Kft., 1065 Budapest, Nagymező u. 49.

HU ISSN 1215-1270